

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 10.06.2002
KOM(2002) 287 endelig

BERETNING FRA KOMMISSIONEN

om de resultater, der er opnået i perioden 1996-2000 i forbindelse med gennemførelsen af Kommissionens henstilling 98/480/EF af 22. juli 1998 om god miljøpraksis for vaske- og rengøringsmidler

BERETNING FRA KOMMISSIONEN

om de resultater, der er opnået i perioden 1996-2000 i forbindelse med gennemførelsen af Kommissionens henstilling 98/480/EF af 22. juli 1998 om god miljøpraksis for vaske- og rengøringsmidler

1. INDLEDNING

- 1.1. Målet for Fællesskabets politik med hensyn til vaske- og rengøringsmidler har lige siden begyndelsen af halvfjerdserne været at løse problemerne med skum fra overfladeaktive stoffer i vandsystemerne. Derfor har alle Fællesskabets retsakter¹ fortrinsvis taget sigte på at mindske miljøproblemerne, f.eks. skum i floder, og været baseret på bionedbrydelighedsundersøgelser.
- 1.2. Den eksisterende lovgivning inden for vaske- og rengøringsmidler har udgjort et solidt grundlag for det indre marked og sikret en relativt god miljøbeskyttelse. Overfladeaktive stoffer, der er klassificeret som "primært biologisk nedbrydelige", mister forholdsvis hurtigt deres overfladeaktive egenskaber. De er som regel mindre giftige end andre overfladeaktive kemikalier. De lovmæssige krav om overfladeaktive stoffers primære bionedbrydelighed har ud over at løse skumproblemerne også fungeret som et effektivt middel til at forbyde overfladeaktive kemikalier, der ikke er biologisk nedbrydelige.
- 1.3. Siden halvfjerdserne har fremstillingen af vaske- og rengøringsmidler samt overfladeaktive stoffer imidlertid gennemgået betydelige teknologiske forandringer. Den traditionelle teknologi til produktion af vaske- og rengøringsmidler var baseret på spraytårne og stillede strenge krav til produktet, som begrænsede arten af de overfladeaktive stoffer, der kunne anvendes. Den nye teknologi for fremstilling af vaske- og rengøringsmidler har gjort det muligt at fremstille mere koncentrerede produkter, samtidig med at der anvendes en bredere vifte af kemikalier. En række af disse nye overfladeaktive kemikalier kan ikke afprøves i forsvarlig grad med de undersøgelsesmetoder, der er fastlagt i de nuværende direktiver om vaske- og rengøringsmidler.
- 1.4. Lovgivningen inden for vaske- og rengøringsmidler er desuden blevet udvidet med en række frivillige tiltag, heriblandt Kommissionens henstilling om mærkning af vaske- og rengøringsmidler² og Kommissionens henstilling om god miljøpraksis for vaske- og rengøringsmidler³.

¹ Rådets direktiv 73/404/EØF, EFT L 347 af 17.12.1973, s. 51.

Rådets direktiv 73/405/EØF, EFT L 347 af 17.12.1973, s. 53.

Rådets direktiv 82/242/EØF, EFT L 109 af 22.4.1982, s. 1.

Rådets direktiv 82/243/EØF, EFT L 109 af 22.4.1982, s. 18.

Rådets direktiv 86/94/EØF, EFT L 80 af 25.3.1986, s. 51.

² Kommissionens henstilling 89/542/EØF, EFT L 291 af 10.10.1989.

³ Kommissionens henstilling 98/480/EØF, EFT L 215 af 1.8.1998.

2. GENNEMFØRELSEN AF KOMMISSIONENS HENSTILLING 98/480/EF AF 22. JULI 1998

- 2.1. I Kommissionens henstilling 98/480/EF af 22. juli 1998 om god miljøpraksis for vaske- og rengøringsmidler henstilles det for første gang på fællesskabsplan, at industrien anvender "miljøaftaler" som et redskab til gennemførelse af de foranstaltninger, der er omhandlet i henstillingen. Henstillingen tager bl.a. udgangspunkt i Rådets og Europa-Parlamentets resolutioner af 17. juli 1997 og 7. oktober 1997 om miljøaftaler, hvoraf det fremgår, at frivillige aftaler kan være et værdifuldt instrument til at udnytte industriens egen ansvarlighed maksimalt ⁴.
- 2.2. I henstillingen opstilledes følgende fem mål set i forhold til den eksisterende situation i de femten EU-medlemslande i 1996; målene skal nås inden udgangen af 2001:
- nedsættelse af energiforbruget pr. vaskekredsløb for produktgruppen med 5 % (kWh/vask); referencegrundlag: 1,04 kWh
 - nedsættelse af forbruget af vaske- og rengøringsmidler pr. capita (kg/person) med 10 %; referencegrundlag: 9,94 kg
 - nedsættelse af forbruget af primær og sekundær emballage for produktgruppen pr. capita (kg/person) med 10 %; referencegrundlag: 0,71 kg
 - nedsættelse af forbruget af "svært bionedbrydelige organiske ingredienser" pr. capita (kg/person) med 10 %; referencegrundlag: 0,32 kg
 - formidling af information til forbrugerne om, hvordan de kan anvende vaske- og rengøringsmidler på en bedre måde.
- 2.3. AISE ⁵ har forpligtet sig til at iværksætte de initiativer, der er nødvendige for at nå disse mål. I den forbindelse har AISE udarbejdet en kodeks om god miljøpraksis for vaske- og rengøringsmidler (i det efterfølgende kaldet "kodeksen"), som skal gennemføres i atten lande ⁶: de femten EU-medlemslande samt Island, Norge og Schweiz.
- 2.4. Kodeksen blev på forsøgsbasis taget i anvendelse i Danmark og Sverige i efteråret 1997. De positive tilbagemeldinger herfra og Europa-Kommissionens opbakning i form af en henstilling fra juli 1998 resulterede i, at kodeksen fra midten af 1998 til begyndelsen af 1999 også blev indført i de øvrige deltagerlande, og er blevet anvendt siden da.

⁴ Rådets og Europa-Parlamentets resolution af 17. juli 1997, EFT C 286 af 22.9.1997, s. 254.

⁵ Rådets og Europa-Parlamentets resolution af 7. oktober 1997, EFT C 321 af 22.10.1997, s. 6.

⁶ AISE (Association internationale de la savonnerie, de la détergence et des produits d'entretien) er et officielt organ, der repræsenterer vaske-, rengørings- og plejemiddelindustrien både inden for Europa og over for andre internationale organisationer. AISE's medlemmer og de nationale sammenslutninger herunder er repræsenteret i 28 lande (hovedsagelig inden for Europa). Medlemmerne er virksomheder, der markedsfører de nævnte produkttyper på lokalt plan. AISE repræsenterer over 90 % af Fællesskabets samlede vaske- og rengøringsmiddelindustri.

⁶ Belgien, Danmark, Tyskland, Grækenland, Spanien, Frankrig, Irland, Italien, Luxembourg, Nederlandene, Østrig, Portugal, Finland, Sverige og Det Forenede Kongerige (EU-landene), samt Island, Norge og Schweiz.

- 2.5. Kravene og målsætningerne i AISE's kodeks bygger på risikovurdering og livscyklusanalyser. Ifølge kodeksen skal producenterne indvilge i at forsyne forbrugerne med de brugsanvisninger, der er nødvendige for, at de kan vaske deres tøj på en miljømæssigt forsvarlig måde.

AISE har derfor sammen med en række virksomheder, som ikke er medlemmer af AISE, og som sælger, markedsfører eller fremstiller vaske- og rengøringsmidler i Det Europæiske Fællesskab og Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, og i samarbejde med de nationale sammenslutninger forpligtet sig til at sikre, at henstillingen overholdes, og til mindst hvert andet år at aflægge rapport om de resultater, der er opnået for så vidt angår forbrug, emballage og svært bionedbrydelige organiske ingredienser, og til at aflægge rapport om energiforbruget, når der er gået fem år, dvs. indberette 2001-data til sammenligning med referencegrundlaget fra 1996.

- 2.6. Det skal understreges, at medlemsstaterne har indvilget i at bidrage til gennemførelsen af Kommissionens henstilling, og at alle berørte parter har vist interesse for at nå de mål, der er anført i henstillingen, navnlig hvad angår:

- brug af lavere vasketemperaturer for at nedbringe energiforbruget og på den måde reducere CO₂-udslippet
- reduktion af forbruget af vaske- og rengøringsmidler og af emballage hertil for at mindske disse midlers samlede påvirkning af miljøet.
- reduktion af indholdet af svært bionedbrydelige organiske ingredienser i vaske- og rengøringsmidler for at mindske disse midlers miljøvirkninger.

3. FORELØBIGE RESULTATER AF GENNEMFØRELSEN AF HENSTILLING 98/480/EF

- 3.1. AISE har som anført i henstillingens artikel 7 fået en uafhængig organisation til at indsamle og behandle de statistiske oplysninger. Den valgte organisation, PricewaterhouseCoopers (PwC), skal hvert andet år undersøge, hvilke fremskridt der er sket for at nå målene for forbrug, emballage og svært bionedbrydelige organiske ingredienser, og skal endvidere udarbejde en rapport over energiforbruget, som skal indgå i den endelige rapport i 2002. Tallene for 1996-1998 for de tre førnævnte mål, både på europæisk og nationalt plan, blev præsenteret i første statusrapport⁷ udarbejdet af PwC, og der blev givet en kort oversigt over de vigtigste tendenser, der har kunnet konstateres fra 1996 til 1998.

- 3.2. PwC har nu udarbejdet anden rapport, som dækker perioden 1999-2000. Begge rapporter har samme opbygning og beskriver dataindsamlingsmetoder, analyse- og kontrolprocedurer, planlægning og styring. Oplysninger om energiforbrug, som der blev rapporteret om i basisrapporten, og som der skal rapporteres om igen i 2002, skal indsamles i forbindelse med en markedsundersøgelse, der gennemføres af et specialfirma, Taylor Nelson AGB.

⁷ *AISE Code of Good Environmental, Progress report to the European Commission 1997-1998.*

- 3.3. AISE udarbejdede en supplerende rapport⁸ til den første statusrapport fra PwC. I denne supplerende rapport fokuseredes der især på de foranstaltninger, som AISE's nationale sammenslutninger har truffet siden vedtagelsen og den officielle iværksættelse af henstillingen i alle medlemsstater vedrørende hele kodeksprojektet, bl.a. fokuseredes der på foranstaltninger vedrørende levering af information, som skal anspore til korrekt anvendelse af vaske- og rengøringsmidler. AISE har leveret en lignende supplerende rapport, som skal ledsage anden statusrapport fra PwC.
- 3.4. Efter forelæggelsen af PwC- og AISE-rapporterne i oktober 2000 afholdt Kommissionen et arbejdsgruppemøde med medlemsstaterne med henblik på at informere om de fremskridt, der var gjort i løbet af 1997-1998. Der er også taget kontakt til andre parter, herunder BEUC (Kontoret for De Europæiske Forbrugerorganisationer) og EEB (Det Europæiske Miljøkontor), som har fremsat deres kommentarer. Rapporterne forelagdes også forbrugerudvalget til udtalelse med hensyn til situationen vedrørende gennemførelse af henstillingen.
- 3.5. Hovedkonklusionerne fra disse organisationer vedrørende rapporteringsperioden 1996-1998 var, at hvad angår de fire mål, der skulle rapporteres om i forbindelse med interimsevalueringen, var to af dem nået helt, nemlig nedsættelse af forbruget af svært bionedbrydelige organiske ingredienser og formidling af information til forbrugerne, men at de af 1996-1998-dataene fremgik, at der stadig var meget, der skulle gøres for at nedsætte forbruget af vaske- og rengøringsmidler og af emballage hertil.
- 3.6. PwC rapporterer, at for perioden 1999-2000 er antallet af virksomheder, der har forpligtet sig til at følge kodeksen, vokset fra 154 til 179 på trods af et antal fusioner i industrien. Oplysninger om forbruget af vaske- og rengøringsmidler, emballage hertil og svært bionedbrydelige organiske ingredienser præsenteres og sammenlignes med dataene for perioden 1996-1998.
- 3.7. AISE-rapporten præsenterer de samme data som PwC-rapporten og kommenterer også forbrugstendenserne. Desuden præsenterer AISE-rapporten det mediefremstød, som AISE har foretaget i rapporteringsperioden 1999-2000 for at fremme et mere bæredygtigt forbrug. Disse foranstaltninger træffes hovedsageligt i forbindelse med "Washright"-kampagnen, som blev lanceret den 5. juni 2000 med det formål at nedsætte forbruget af energi og vaske- og rengøringsmidler gennem en korrekt anvendelse heraf. Foranstaltningerne omfatter tv-annoncekampagner, et dedikeret websted og påmindelser på emballagen.

4. FREMSKRIDT MED HENSYN TIL AT NÅ MÅLKRITEIERNE I LØBET AF PERIODEN 1996-2000

De fremskridt, der er gjort i de femten EU-medlemsstater med hensyn til at nå de mål, der er beskrevet i punkt 2.2, kan illustreres som følger:

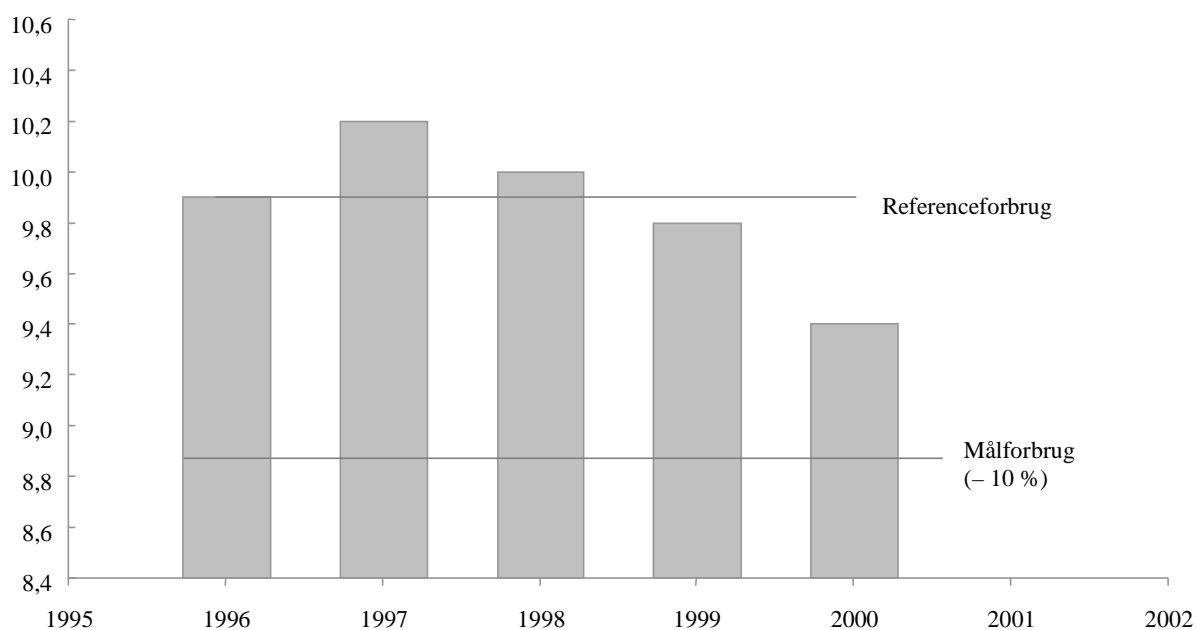
⁸ *Implementation of the AISE Code in Europe, Complementary report from AISE to the PwC 1997-1998 progress report.*

	1996-1998	1999-2000	MÅL FOR 2001
Forbrug af vaske- og rengøringsmidler	+ 2,2 %	- 4,6 %	- 10,0 %
Forbrug af emballage	- 6,8 %	- 5,9 %	- 10,0 %
Forbrug af svært bionedbrydelige organiske ingredienser	- 13,1 %	- 14,5 %	- 10,0 %

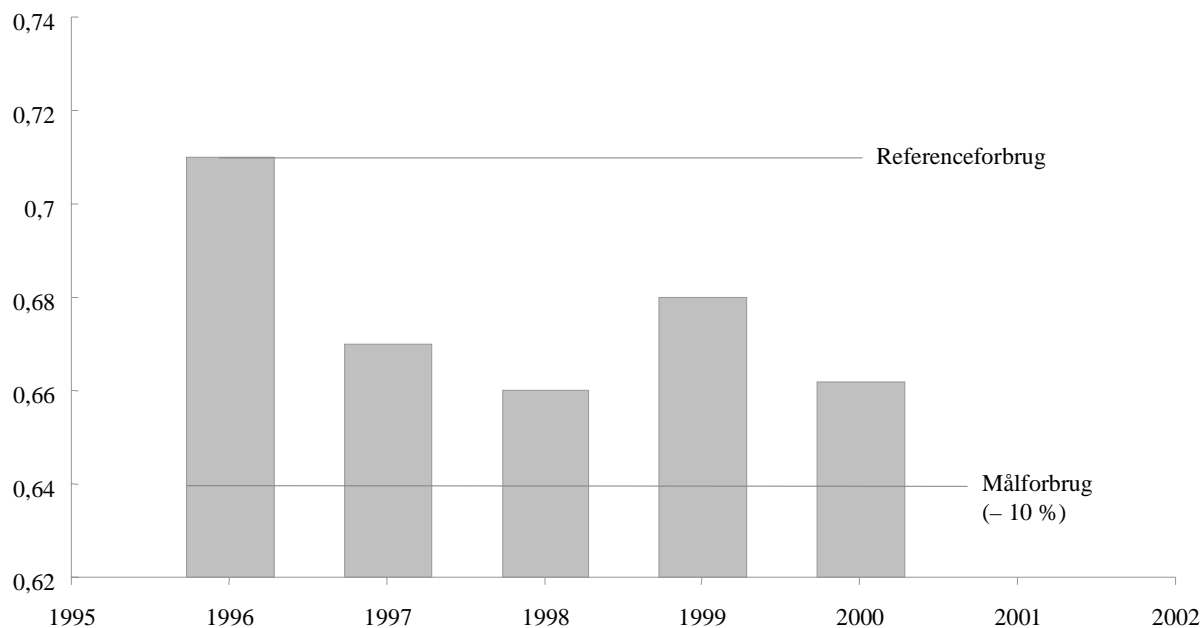
Målettede forbrugeroplysninger trykkes nu på emballagen til vaske- og rengøringsmidler. Målet med hensyn til svært bionedbrydelige organiske ingredienser blev allerede nået ved udgangen af rapporteringsperioden 1996-1998, og tendensen er fortsat yderligere nedad. De ovenfor anførte data viser, at selv om den tidligere opadgående tendens i forbruget af vaske- og rengøringsmidler er vendt og blevet til en signifikant nedadgående tendens, så er man med hensyn til nedsættelse af forbruget stadig væk kun nået knap halvvejs til målet. Hvad angår forbruget af emballage er der i løbet af rapporteringsperioden ikke sket yderligere fremskridt med hensyn til at nå målet. Oplysninger om energiforbruget vil indgå i rapporten i efteråret 2002.

Fremskridt med hensyn til at nå de for perioden 1996-2000 opstillede mål

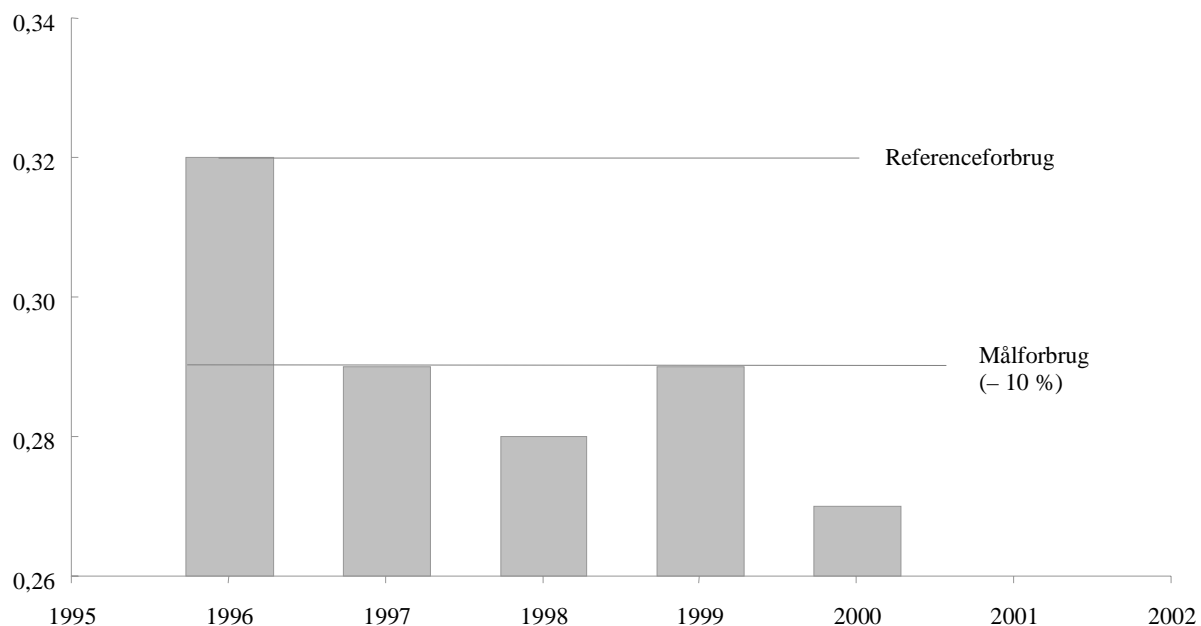
*Forbrug af vaske- og rengøringsmidler
(kg/person/år)*

*Forbrug af emballage
(kg/person/år)*

*Forbrug af svært nedbrydelige organiske ingredienser
(kg/person/år)*

5. AISE'S PLANER MED HENSYN TIL AT NÅ MÅLENE I HENSTILLINGEN

AISE og vaske- og rengøringsmiddelindustrien er stadig forpligtet til at nå de mål, der er fastlagt i henstillingen. Tendenserne fra 1996-2000 viser, at det bliver en krævende opgave. De virksomheder, der har forpligtet sig til at følge kodeksen, vil også fremover lægge vægt på at udvikle og markedsføre nye og bedre produkter og emballage, som kan bidrage til at disse mål nås. De vil desuden videreføre den indsats, der allerede er gjort på forbrugeroplysningsområdet med henblik på at

fremme et mere bæredygtigt forbrug af disse produkter. "Washright"-mediekampagnen medio 2000 i hele Europa sigtede mod at fremme anvendelse af lavere vasketemperaturer for på den måde at medvirke til at nå målet for energiforbruget. AISE er ved at udvikle et tættere partnerskab med CECED (Den Europæiske Forening af Fabrikanten af Elektriske Husholdningsapparater) om aktiviteter vedrørende anvendelse af vaskemaskiner.

6. ENDELIG RAPPORT

Med denne rapport leverer Kommissionen i henhold til henstillingens artikel 9 oplysninger om de foreløbige resultater, der er opnået ved gennemførelsen af henstilling 98/480/EF. Kommissionen vil udarbejde en endelig rapport om situationen med hensyn til gennemførelse af henstilling 98/480/EF ved udgangen af 2002 efter at have modtaget den endelige rapport fra PwC i efteråret 2002 og efter høring af medlemsstaterne, AISE og forbrugerudvalget.

Kildemateriale

De dokumenter, der er nævnt i rapporten, samt en række andre dokumenter, der er anvendt i forbindelse med rapportens udarbejdelse, kan ses på Kommissionens netsted:

<http://europa.eu.int/comm/enterprise/chemicals/detergents/index.htm>

Det drejer sig bl.a. om følgende dokumenter:

1. *AISE Code of Good Environmental Practice: Progress report to the European Commission, 1997-1998*, udarbejdet af PricewaterhouseCoopers, 1999
2. *Implementation of the AISE Code in Europe: complementary report from AISE to the PwCs 1997-1998 Progress Report*, udarbejdet af AISE, 1999
3. *AISE Code of Good Environmental Practice: Progress report to the European Commission, 1999-2000*, by PricewaterhouseCoopers, October 2001;
4. *Implementation of the AISE Code of Good Environmental Practice for household laundry detergents in Europe: AISE 1999-2000 Progress Report*, by AISE, November 2001;
5. Summary note on the launch mid-2000 of the European wash-right TV campaign for the optimal use of laundry detergents, udarbejdet af AISE
6. Spørgsmål vedrørende AISE's adfærdskodeks stillet af EEB (Det Europæiske Miljøkontor)
7. AISE's svar på EEB's spørgsmål vedrørende AISE's adfærdskodeks

Herudover har følgende rapporter og kommentarer været anvendt i forbindelse med rapportens udarbejdelse:

- *Changes in household detergents* - rapport fra Svenska Naturskyddsföreningen (den svenske naturbeskyttelsesforening)
- *What effect has the eco-labelling of household detergents had on sewage treatment plants?* (rapport fra Svenska Naturskyddsföreningen)
- *Laundry detergents and sewage treatment*, rapport fra Polski Klub Ekologiczny om situationen i Polen med en række løsningsforslag vedrørende vaskemidler og spildevand fra vaskning
- Svenska Naturskyddsföreningens kommentarer til AISE's kodeks.